

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/103/2021
Identifikačné číslo spisu: 8118209468
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8118209468.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. L., bývajúceho v R. E. XXX, zastúpeného splnomocnencom KAIFER advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Košice, Fibichova 11, IČO: 36 861 561, proti žalovanej Obci Lemešany, so sídlom Lemešany 186, IČO: 00327344, právne zastúpenej splnomocnencom PALŠA a PARTNERI advokátska kancelária spol. s r.o., so sídlom Prešov, Masarykova 13, IČO: 36 492 086, o zaplatenie 5.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 32C/37/2018, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2020 sp. zn. 5Co/113/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 24. júla 2019 č. k. 32C/37/2018 - 230 uložil výrokom I. žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.200,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 22. augusta 2018 do zaplatenia a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výrokom III. vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 68 %.

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol, že účelom zákona č. 66/2009 Z. z. bolo usporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou. Je nesporné, že pozemok patriaci žalobcovi využíva žalovaná ako futbalové ihrisko, priamo na pozemku žalobcu nie je umiestnená žiadna stavba, ale pozemok je súčasťou športového areálu. Medzi stranami nebolo sporným to, že ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. k 1. júla 2009 medzi právnou predchodkyňou žalobcu p. A. L. a žalovanou bola uzatvorená nájomná zmluva, ktorej predmetom bol (okrem iných) pozemok vo vlastníctve žalobcu. V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo,

vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Keďže ku dňu účinnosti tohto zákona právna predchodkyňa žalobcu k predmetnej nehnuteľnosti mala uzatvorenú platnú nájomnú zmluvu, právo zodpovedajúce vecnému bremenu nevzniklo. Žalovaná tak užíva nehnuteľnosť bez právneho dôvodu.

1.2. K výške bezdôvodného obohatenia prvoinštančný súd uviedol, že za primeranú a spravodlivú výšku náhrady za užívanie nehnuteľností žalovanou považoval výšku bezdôvodného obohatenia rovnajúcu sa výške obvyklého nájomného v danom mieste a čase za porovnateľný pozemok, (viď. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/52/2009) a vychádzal pritom z priemernej výšky nájomného stanoveného na základe znaleckého posudku znalca Ing. Y. a znaleckého posudku Technickej univerzity Košice za rok 2014 vo výške 2.050,- eur (1.025,- eur za prvý polrok x 2), keďže strany nepodali návrh na vykonanie dokazovania ohľadom výšky nájomného za žalované obdobie a okrem toho nejaví sa byť nespravodlivým priznanie takejto náhrady za situácie, že v danom mieste nedošlo v priebehu 2-3 rokov k takej výraznej zmene podmienok pre výpočet nájomného, či už smerom k jeho zvýšeniu alebo zníženiu a tak aj prípadné ďalšie znalecké dokazovanie by zjavne nebolo účelné vzhľadom k výške trov vznikajúcich so znaleckým dokazovaním. Ako primerané a spravodlivé prvoinštančný súd považoval priznanie bezdôvodného obohatenia vo výške 4.200,- eur (priemerná výška ročného nájomného 2.100,- eur x 2 roky). V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.3. K námietke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si uplatňuje náhradu za užívanie pozemku žalovanou za obdobie od 21. augusta 2016 do 20. augusta 2018. Žalobca bol nepochybne v danom čase vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti a preto aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu je daná. Nepochybne na úkor žalobcu dochádzalo k bezdôvodnému obohateniu.

1.4. K námietke premlčania vnesenej žalovanou súd prvej inštancie konštatoval, že posúdil nárok žalobcu ako nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia získaného užívaním nehnuteľností bez právneho dôvodu. Žalobca si v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka uplatnil právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, teda jeho nárok nie je premlčaný.

1.5. K otázke nevykonania všetkých dôkazov navrhnutých zo strany žalovanej a to výsluchu strán sporu konštatoval, že ich nevykonával, lebo to nepovažoval za potrebné, keďže skutkové okolnosti prípadu spornými neboli. Napokon právny zástupca žalovanej ani netrval na výsluchu starostu obce. Zároveň nevykonával dôkaz - správu o priebehu konania SPF a Okresného úradu a správy dotknutých štátnych inštitúcií z dôvodu, že žalovaná neuviedla, k akým okolnostiam majú byť predmetné dôkazy vyžiadané, a teda nebolo zjavné, čo konkrétne sa nimi má dokazovať vzhľadom k tomu, že skutkový stav sporný medzi stranami nebol.

1.6. Úrok z omeškania súd prvej inštancie priznal žalobcovi v zákonnej výške odvíjajúc jeho splatnosť práve od výzvy na úhradu finančnej náhrady žalovanej, ktorá jej bola doručená, pričom žalovaná jej doručenie nijakým spôsobom nespochybnila (súd túto skutočnosť teda nepovažoval za spornú).

1.7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2, § 257 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. novembra 2020 sp. zn. 5Co/113/2019 na základe odvolania žalobcu i žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti potvrdil a v zamietajúcom prvoinštančnom výroku - zmenil, a priznal žalobcovi uplatnený nárok i nad ním priznanú sumu 4.200,- eur a to až do celej žalobcom uplatnenej sumy 5.000,- eur istiny s príslušenstvom a zmenil aj výrok o trovách konania tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

2.1. Zdôraznil, že zákon č. 66/2009 Z. z., ktorý upravuje vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve iných osôb ako obcí sa vzťahuje aj na pozemky, kde je umiestnený športový areál. Z jeho § 4 vyplýva, že ak ku dňu účinnosti tohto zákona neexistovalo zmluvne dohodnuté iné právo medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku, vzniká vo verejnom záujme vecné bremeno vlastníka pozemku pod stavbou. Súd prvej inštancie správne zistil, že ku dňu účinnosti tohto zákona existovala medzi vlastníčkou pozemku A. L. a žalovanou, nájomná zmluva na prenájom týchto pozemkov na dobu neurčitú s výpovednou 6 mesačnou dobou. To, že od 1. júla 2009 uplynula výpovedná doba, nemá vplyv na to, že právny vzťah, konkrétne nájomný, tu reálne uzatvorený bol. Predmetný zákon rešpektuje úpravu takýchto vzťahov. Pokiaľ by však súkromná úprava takýchto

vzťahov ku dňu účinnosti zákona neexistovala, tento „nelegálny vzťah“ sa nahrádza vzťahom vyplývajúcim „ex lege“ vzniknutým vo verejnom záujme, a to zriadením vecného bremena. V danom prípade ale vecné bremeno medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanou nevzniklo. Tým, že nájomný vzťah sa k 31. decembru 2009 skončil po uplynutí výpovednej doby, od 1. januára 2010 tento vzťah nemal ani zákonnú a ani súkromnú formu úpravy. Preto žalovaná užívala tieto nehnuteľnosti tak, ako to zistil prvoinštančný súd bez právneho dôvodu.

2.2. Odvolací súd tiež konštatoval, že žalobca má právo na primeranú náhradu za užívanie pozemkov žalovanou. Bolo by v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane vlastníctva, konkrétne s § 126 aj Ústavou Slovenskej republiky, s článkom 20, aby žalovaná obec, hoci aj vo verejnom záujme užívala pozemok žalobcu, bez akejkoľvek náhrady. Čo sa týka výšky tejto náhrady, táto má byť primeraná. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 42/2015.

2.3. V danom prípade podľa odvolacieho súdu výška bezdôvodného obohatenia uplatnená žalobcom je primeraná a odrážajúca vzostup cien na trhu za žalované obdobie. Výška náhrady za 1m² ročne stanovená znalcom Ing. Z. Y., v znaleckom posudku č. 176/2016 je takmer totožná so sumou 1/10 zo všeobecnej hodnoty nehnuteľností žalobcu. Táto skutočnosť tak spolu s rozhodnutiami súdov a súdnou praxou, jednoznačne potvrdzuje primeranosť náhrady požadovanej žalobcom vo výške 2,50 eur/1 m²/1 rok. Odvolací súd preto vstúpil do hodnotiacej úvahy súdu prvej inštancie, ktorá iba čo do výšky priznanej náhrady nebola správna. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď sa nezaoberal cenou náhrady v súvislosti so zriadením vecného bremena, pretože predmetom konania taký nárok nebol. Vecné bremeno nevzniklo. Odvolacia námietka žalovanej, že mal súd prvej inštancie zohľadniť predložený znalecký posudok znalca Ing. N., preto nie je dôvodná. Zo znaleckého posudku č. 176/2016 znalca Ing. Z. Y. vyplýva, že jednotná hodnota pozemku je 23,87 eur/1m². Znalec oceňoval nehnuteľnosť susediacu, t. j. parcelu č. XXX/X zapísanú na LV č. XXX, kat. územie V. Znalec Ing. K. N. stanovil hodnotu pozemku na 25,75 eur/1 m², pričom znalec Ing. Z. Y. sa zaoberal výškou nájmu za obdobie od 1. januára 2014 do 30. júna 2014 a znalec Ing. K. N., tak ako už odvolací súd konštatoval vyššie všeobecnou hodnotou vecného bremena práva trvalého záberu v časti pozemkov. Medzi inými aj pozemku žalobcu, parcela č. XXX/X o výmere 1.000 m². Zo znaleckého posudku č. 33 vypracovaného Technickou univerzitou v Košiciach, ktorý bol vypracovaný v konaní sp. zn. 9C/195/2014 vyplýva, že všeobecná hodnota pozemku parcela č. XXX/X je 25.600,- eur, pričom sa jedná tiež o pozemok o výmere 1.000 m². Preto odvolací súd znova konštatuje, že podľa jeho názoru cena uplatnená žalobcom je primeraná a odráža vzostup cien na trhu.

2.4. Súd prvej inštancie sa podľa odvolacieho súdu správne vypořiadal i s otázkou aktívnej legitímácie žalobcu s otázkou, že nárok nie je premĺčaný, i s otázkou, že sa jedná o opakovanú náhradu, nie náhradu jednorazovú.

2.5. K odvolacej námietke žalovanej, čo do aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania, odvolací súd konštatoval, že takýto postup v prejednávanej veci nie je dôvodný. Za dôvod hodný osobitného zreteľa nemožno považovať ani to, že žalovaná je obcou. Táto jednoznačne popierala svoju zodpovednosť, popierala vznik zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie na strane jednej, a taktiež odmietala akúkoľvek alternatívu riešenia sporu okrem zamietnutia žaloby. Odvolacia námietka žalovanej preto nie je dôvodná.

2.6. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v ktorom žiadala, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť dovolania s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP odôvodnila argumentujúc tým, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Konkrétne namietala absenciu riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom sa odvolací súd nevysporiadal so všetkými jej odvolacími argumentami, pričom v bode 31 odôvodnenia len odkázal, že: „Podľa konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu žalovaného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.", a v bode 32 zase, že: „Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal s otázkou aktívnej legitímácie žalobcu s otázkou, že nárok nie je premlčaný, i s otázkou, že sa jedná o opakovanú náhradu, nie náhradu jednorazovú.". V ostatnom, vo vzťahu k odvolacím dôvodom, odvolací súd poukázal plne na rozsudok súdu prvej inštancie.

3.2. V rámci namietania nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaná v podstate zopakovala svoju odvolaciu argumentáciu a prezentovala posudzovaný súdny spor cez prizmu ňou opakovane prezentovaného právneho názoru na vec. Polemizovala s jednotlivými citáciami uvedenými v odôvodnení napadnutého odvolacieho rozhodnutia a v reakcii na ne vyvodzovala inú/odlišnú skutkovú a právnu súvislosť, na základe ktorej (na rozdiel od nižších súdov, pozn.) tvrdila, že odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vidí vo vzťahu k posúdeniu uplatňovanej náhrady za užívanie nehnuteľnosti vo vzťahu k Občianskemu zákonníku v spojení so zákonom č. 66/2009 Z. z.. V ďalšom žalovaná (zhodne s odvolacou argumentáciou) podáva vlastný výklad zákona č. 66/2009 Z. z. ktorý upravuje usporiadanie dovtedy neusporiadaných vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami, a primerane i k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkví, športový areál alebo verejná zeleň, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy, konkrétne sa zamerala na § 4 cit. zákona, ktorý podľa dovolateľky spája vznik zákonného vecného bremena, pričom nesúhlasí, že by vznik vecného bremena mal byť spájaný výlučne len s jediným okamihom a to dňom účinnosti zákona. Podľa jej názoru bolo potrebné pri právnom posúdení veci o žalobou uplatnenom nároku vychádzať predovšetkým z Občianskeho zákonníka a z tam uvedenej koncepcie práv k cudzím veciam a vecných práv, či vecných bremien. Záonné vecné bremeno síce vzniklo účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z., no vlastníka dotknutej nehnuteľnosti obmedzilo vo výkone vlastníckeho práva až dňom nasledujúcim po ukončení súkromnoprávneho vzťahu upraveného nájomnou zmluvou jej jednostranným vypovedaním zo strany prenajímateľa. Je pritom dôležité sa zamerať na skutočnosť, že dotknuté nehnuteľnosti užíva v rámci samosprávy na základe zákonom daného dôvodu a právneho titulu. Zákonodarca mal v danej právnej norme za cieľ ochrániť samosprávu, no súčasne dal prirodzene a logicky prednosť súkromnoprávnemu vzťahu, ak bol medzi dotknutým subjektom a samosprávou uzatvorený zmluvný vzťah (nájomná zmluva). Ak však zmluvný vzťah na základe jednostranného zmluvného právneho úkonu (nie nájomcu - samosprávy) bol ukončený výpoveďou dotknutého subjektu (prenajímateľom) a to ihneď po účinnosti zákona, ktorý dočasnú ochranu samospráve poskytol, neexistuje rozumný dôvod, aby samospráva nebola od tejto doby dočasne daným zákonom chránená. Štát pri delimitovaní štátneho majetku samosprávam nedal prípadnú možnosť ho odmietnuť a nijako sa nezaviazal znášať budúce náklady samosprávy súvisiace s jeho predchádzajúcou činnosťou, či súvisiace s budúcimi nárokmi vlastníkov dotknutých pozemkov. Preto možno „premyslený" akt dotknutej osoby - žalobcu, či skôr jeho právnej predchodkyne, nemôže bez ďalšieho požívať právnu ochranu (§ 3 Občianskeho zákonníka). Akceptácia argumentácie a výkladu zákona z doterajších rozhodnutí v obdobných sporových veciach, v ktorých vystupuje v pozícii žalovanej a celkovo aplikácia práva súdom prvej inštancie by svedčila len o tom, že v právnom štáte už nikdy nevznikne a do budúca dočasná ochrana samosprávy z dôvodu právneho stavu vyvolaného jednostranným právnym úkonom prenajímateľa voči nájomcovi a to bez akejkoľvek proporcionality vo zvýhodnení v právach len prenajímateľa, tu žalobcu. Aj za hypotetickej situácie dôvodnosti žaloby by bolo možné vychádzať iba z výšky náhrady zodpovedajúcej nie nájmu, ale odplate za vecné bremeno v rozhodnej dobe, ktorá by právne do úvahy mohla prichádzať a to s odkazom na § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z., podľa ktorého sa daný zákon na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený športový areál vzťahuje primerane, z čoho je možné vyvodiť, že § 4 ods. 1 sa vzťahuje len k pozemkom pod stavbou podľa § 1 ods. 1 zákona, v ktorom je uvedené „ak nemá vlastníka stavby...zmluvne dohodnuté iné právo". Vo vzťahu k cintorínu, športovému areálu, či verejnej zelene toto uvedené nie je. Úmyslom zákonodarcu je tak ochrana práv a záujmov samosprávy konajúcej vo verejnom záujme - pri dočasnej regulácii právnych vzťahov riešiť daný spoločensko - právny problém zákonným zriadením práva

zodpovedajúcemu vecnému bremenu v prospech samosprávy - vo verejnom záujme.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné, alternatívne zamietol ako nedôvodné. V podstatnom poukázal na vecnú správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktoré vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Zastáva názor, že odvolací súd správne a aplikujúc relevantné ustanovenia právneho poriadku rozhodol o napadnutom rozsudku prvoinštančného súdu, jeho rozhodnutie v žiadnom smere nevykazuje znaky nepreskúmateľnosti, či arbitrárnosti, tak ako sa mylne žalovaná domnieva.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP odmietol.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

6. V danom prípade vyvodila žalovaná ako prvé prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6.2. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

6.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

7. Z obsahu dovolania vyplýva, že dôvody odvolacieho rozhodnutia nie sú dostatočné, že sa odvolací súd nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovanej a len odkázal na správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. (bod 3.1).

8. V súvislosti s dovolacou námietkou žalovanej týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania;

nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ OSP), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku". Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska (rovnako ako v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov) nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

9. V danom prípade odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v kontexte s konkrétnymi námietkami žalovanej nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O taký prípad ide napríklad vtedy, keď dovolaním napadnuté rozhodnutie neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém" (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje exces, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl" v zmysle judikatúry ESLP (pozri napr. Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu však nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľky, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, zhrnul podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, pričom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch považuje v základe za vecne správny. Odvolací súd sa vyjadril k odvolacej argumentácii žalovanej a nie je pravda, že len odkázal na správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. V bode 25 odôvodnenia vysvetľuje, že: „... zákon č. 66/2009 Z. z. sa vzťahuje aj na pozemky, kde je umiestnený športový areál. Z § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. vyplýva, že ak ku dňu účinnosti tohto zákona neexistovalo zmluvne dohodnuté iné právo medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku, vzniká vo verejnom záujme vecné bremeno vlastníka pozemku pod stavbou. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zistil, že ku dňu účinnosti tohto zákona existovala medzi vlastníčkou pozemku Alžbetou Talarovičovou a žalovanou, nájomná zmluva na prenájom týchto pozemkov na dobu neurčitú s výpovednou 6 mesačnou dobou. To, že od 1.7.2009 uplynula výpovedná doba, nemá vplyv na to, že právny vzťah, konkrétne nájomný, tu reálne uzatvorený bol.", čím sa nestotožnil s námietkou žalovanej, že daný právny predpis sa na posudzovaný prípad nevzťahuje. V nasledujúcom bode odôvodnenia tiež vysvetlil, že len: „Pokiaľ by súkromná úprava takýchto vzťahov ku dňu účinnosti zákona neexistovala, tento „nelegálny vzťah" sa nahrádza vzťahom vyplývajúcim „ex lege" vzniknutým vo verejnom záujme, a to zriadením vecného bremena. V danom prípade ale vecné bremeno medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanou nevzniklo. Tým, že nájomný vzťah k 31.12.2009 sa skončil po uplynutí výpovednej doby, od 1.1.2010 tento vzťah nemal ani zákonnú a ani súkromnú formu úpravy. Preto žalovaná užívala tieto nehnuteľnosti tak, ako to zistil prvoinštančný súd bez právneho dôvodu.". Za neodôvodnené či arbitrárne nemožno bez ďalšieho považovať ani jeho právne východiska spočívajúce v zistenom skutkovom stave, v právnom posúdení charakteru právneho vzťahu sporových strán, z ktorého si žalobca uplatňuje žalobný nárok, či v ďalších konkrétnych okolnostiach (bod 24, 27 až 29 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

10. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovolacie argumenty žalovanej dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaná preto

neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, tak ako to v ďalšom žalovanou namietanom odôvodnení uviedol i prvoinštančný súd (čím je daná odpoveď i na dovoláciu námietku žalovanej o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku), že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia skutočne nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

11. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). V neposlednom rade dovolací súd uvádza, že pokiaľ žalovaná podaným dovolaním brojila proti skutkovému stavu zistenému nižšími súdmi, ani namietaná okolnosť nedostatočne zisteného skutkového stavu v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

12.1. Žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

12.2. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12.3. Ak dovolateľ odôvodňuje prípustnosť svojho dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

13. V rozhodovanej veci žalovaná pri vymedzení dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dôsledne nepostupovala. Žalovaná v dovolaní vôbec nezadefinovala, nekonkretizovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, neuviedla, v čom nesprávnosť jej riešenia odvolacím súdom podľa jej názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená, ani nešpecifikovala konkrétnymi judikátmi, stanoviskami či rozhodnutiami ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (porov. R 71/2018), od ktorej sa mal podľa jej názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť, ale iba prebrala svoju odvolaciu argumentáciu a v nej obsiahnutý vlastný pohľad (v niečom i rozporný) zameraný predovšetkým na skutkový stav veci, z ktorého vyplýva, že ak by odvolací súd vyšiel zo skutkového stavu, ktorý ona považuje za správny, nevyhnutne by musel dospieť k odlišnému právnomu posúdeniu, a to že by žalobe nevyhovelo. Dovolateľka ňou tvrdený odklon vyvodzovala iba z jedného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/49/2014, z ktorého vyplýva právna veta, podľa ktorej právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona (1. septembra 1993). Z predmetného ustanovenia nevyplýva ďalšiemu vlastníkovi zaťaženého pozemku právo na náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckych práv, z čoho vyplýva, že na predmetnú

právnú vec nedopadá. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia ale nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

14. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), včítane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľkou uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Dovolací súd preto nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú právnú otázku eventuálne mala dovolateľka na mysli a ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie či odvolací súd, pretože v takom prípade by totiž uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 1 a 2 CSP, ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keďže rozhodnutie dovolacieho súdu by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľkou a ku ktorým mal možnosť vyjadriť sa žalobca ako protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

15. Najvyšší súd v podstatnom z obsahovo totožných opravných prostriedkov žalovanej (z dovolania a predchádzajúceho odvolania) vyvodzuje, že žalovaná pri namietaní nesprávneho právneho posúdenia vychádzala z osobitosti danej právnej veci spočívajúcej v tom, že po ukončení nájomného vzťahu s právnou predchodkyňou žalovaného, predmetom ktorého bol nájom pozemku vo vlastníctve žalovaného využívaný žalovanou ako športový areál, ktorý nájomný vzťah trval značný čas (niekoľko rokov) pred prijatím zákona č. 66/2009 Z. z. (účinným od 1.7.2009) a bol ukončený výpoveďou zo strany prenajímateľa k 31.12.2019, sa mal už účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. od 1.7.2009 zmeniť na právo zodpovedajúce zákonnému vecnému bremenu v prospech žalovanej, v zmysle daného zákona, no vlastníka dotknutej nehnuteľnosti obmedzilo vo výkone vlastníckeho práva až dňom nasledujúcim po ukončení súkromnoprávneho vzťahu upraveného uvedenou nájomnou zmluvou jej jednostranným vypovedaním prenajímateľom. Žalovanou prezentovaná právna konštrukcia spôsobom akým ju poňala stráca zákonný podklad, a nie je ju možné vyvodiť ani za použitia akéhokoľvek druhu výkladu práva. Žalovanej prístup v rámci dovolania podľa § 421 CSP spočíval na osobitosti (špecifickosť) danej veci, ktoré mali byť podľa žalovanej zohľadnené pri výklade zákona č. 66/2009 Z. z. a tieto mali súdy pripísať práve v prospech žalovanej a nárok žalobcovi nepriznať, resp. ak by i hypoteticky žalobcovi nárok vznikol, priznať mu len právo zodpovedajúce nároku na odplatu za vecné bremeno. Je teda zrejmé, že rozhodujúcimi tu mali byť podľa žalobcu osobitné (špecifické) okolnosti, ktoré však majú povahu skutkovú a nie právnú a žalovanou prezentovaný výklad zákona č. 66/2009 Z. z. V tejto súvislosti najvyšší súd poznamenáva, že i v prípade vymedzenia právnej otázky v okolnostiach posudzovaného dovolania nemôže byť otázka vychádzajúca z hypotetického skutkového stavu (osobitosti, či špecifickosti danej veci, pozn.) nezisteného odvolacím súdom, na ktorom by odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie.

16. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne a riadne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

17. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalovanej nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum ani v časti dovolania žalovanej podaného podľa § 421

ods. 1 písm. a/ CSP.

18. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

19. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c/ CSP (v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.